

**DENK
GROTER**

Workshop actieonderzoek
Anja van Zon
Jacqueline van Swet

Wij doen ook actieonderzoek:

“Hoe kunnen wij een workshop over actie-onderzoek vormgeven die eraan bijdraagt dat de deelnemers, opleiders aan een WOSO-instelling, competentier worden in het begeleiden van hun studenten bij hun actie-onderzoek?”

Waar zit ik nu?

- Thermometer invullen

Voorkennis AO

- Maak een mindmap met daarin MINIMAAL de begrippen

KWALITATIEF

DIALOOG

CYCLUS

VALIDITEIT

EVALUATIE

REFLECTIE

Actieonderzoek

Type kwalitatief onderzoek waarbij professionals hun handelen in de praktijksituatie systematisch onderzoeken en verbeteren én waarbij zij via sociaalwetenschappelijke onderzoekstechnieken en strategieën reflecteren op hun eigen handelen in die praktijksituatie

Ponte, 2006; De Lange, Schuman & Montesano Montessori, 2010)

Good practice: Voorbeeld A.O. uit “De kracht van 2!”

Hoe kan ik als AB-er een leerkracht in
het basisonderwijs met basale
handelingsverleggenheid het best
begeleiden ? Blz 35 “10 x beter! 4” (2012)

LEWIN

- “Through the spirals of these activities [analysis, action programmes, evaluation and so on] action research creates conditions under which **learning communities** may be established; that is, communities of inquirers committed to learning about and understanding the problems and effects of their own strategic action, and the improvement of this strategic action in practice.” (Kurt Lewin, 1940, p. 164)

Vormen van actieonderzoek

- technisch actieonderzoek
- praktijkgericht actieonderzoek
- kritisch actieonderzoek

KEMMIS

Critical action research

- Collective research
- By people acting together as 'we' or 'us'
- Decisions about what to explore and what to change are taken collectively
- The change focuses on the social formation in which the practice occurs

- Kemmis, 2009, EAR p 471

Live your life wisely (Kemmis, 2009, CARN)

- our *action research*, insofar as it aims to guide us in the way we lead our lives, might therefore best be understood as a process that helps us to lead good lives. If we accept this view, then we might say that *action research should aim not just at achieving knowledge of the world, but achieving a better world*. In my view, this „better world“ is simply a world in which each person can be happy in the sense that they have lived their life wisely and well, in a community with others who also aim, despite our diversity and differences, to live wisely and well.

Action Research = PARTICIPATIE

- “..a participatory, democratic process concerned with developing practical knowing in the pursuit of worthwhile human purposes, grounded in a participatory worldview which we believe is emerging at this historical moment. It seeks to bring together action and reflection, theory and practice, in participation with others, in the pursuit of practical solutions to issues of pressing concern to people, and more generally the flourishing of individual persons and their communities.”
- Peter Reason and Hilary Bradbury (2006, p.1):

Peter Reason and Hilary Bradbury (2006, p.XXI, XXII)

- not a methodology, but an **orientation toward inquiry**, “that seeks to create a quality of engagement, of curiosity, of question-posing through gathering evidence and testing practices”.
- a **‘family of approaches’**; it does and should honour and value a variety of different orientations.
- be aware of the choices, make these **transparent**

uitgangspunt

De leerkrachten worden gezien als reflectieve professionals die hun praktijksituatie verbeteren of veranderen, zelf richting geven aan de gewenste verbetering en zelf de resultaten van die verbetering onderzoeken en evalueren.

En wij? Jullie?

Kenmerken AO

- Leerkracht = **participerend** lid in het onderzoek en voert het onderzoek samen in dialoog met de betrokkenen uit
- **Cyclisch**: een onderzoekdeel en een handelingsdeel
- **Onderzoekdeel**: relevante literatuur bestuderen, onderzoeksstrategie en –methoden bepalen (onderzoekontwerp, dataverzameling, data-analyse, evaluatie)
- **Handelingsdeel**: actie om tot verbetering of verandering van de beroepspraktijk te komen.
- **Methodisch**, iteratief: probleem herkenning en formulering, plannen van acties, implementeren van verbeteracties, evaluatie en reflectie.
- De inzichten die uit de eerste cyclus naar voren komen, vormen de aanzet voor de **tweede cyclus**, waarbij het actieplan wordt aangepast en het onderzoeksproces wordt herhaald.

- De Lange, Schuman & Montesano Montessori (2010)

Validiteit in A.O.

- dialoog, triangulatie, generalisatie van uitkomsten, de teweeg gebrachte verandering of verbetering, logboeken, ethische en sociale rechtvaardigheid en participatie van betrokkenen.
- De leerkracht maakt keuzes, interpreteert de onderzoeksgegevens en gaat hierover in dialoog met bijvoorbeeld critical friends of betrokkenen. Reflectie, ontwikkelen van eigen concepten en theorieën waarover met anderen gecommuniceerd kan worden

Gebruiksmogelijkheden Actieonderzoek

- **Handelingsgerichte** onderzoeksvragen: verbeteren van het eigen handelen centraal. Dus vooral verbetervragen en vragen als ‘Hoe kan ik ...?’, ‘Wat kan ik doen om ...?’
Het onderzoek naar een situatie waar de onderzoekende student zelf daadwerkelijke iets aan kan veranderen
- **Eigen handelen** centraal
- Vooral geschikt voor onderzoek van diffuse beginsituatie en **nog geen beeld van gewenste situatie**
- Met expliciete inbreng van betrokkenen, **samen** ontwikkelen

TOEPASSING : Voorbeelden onderzoeksvragen actieonderzoek

- Hoe kan ik als docent bij de begeleiding van de student een professionele betrokkenheid tonen naar de student, met in achtneming van de juiste, adequate professionele afstand?
- Hoe kan ik als leerkracht van groep 7 tijdens de rekenles een effectieve en attractieve lesopening maken
- Hoe kan ik de methode Schatkist in mijn groep gebruiken om het rekenonderwijs passend te verbreden en te verdiepen?
- Hoe kan ik mijn houding t.o.v. de allochtone leerlingen in mijn klas verbeteren zodat zij optimale kansen krijgen

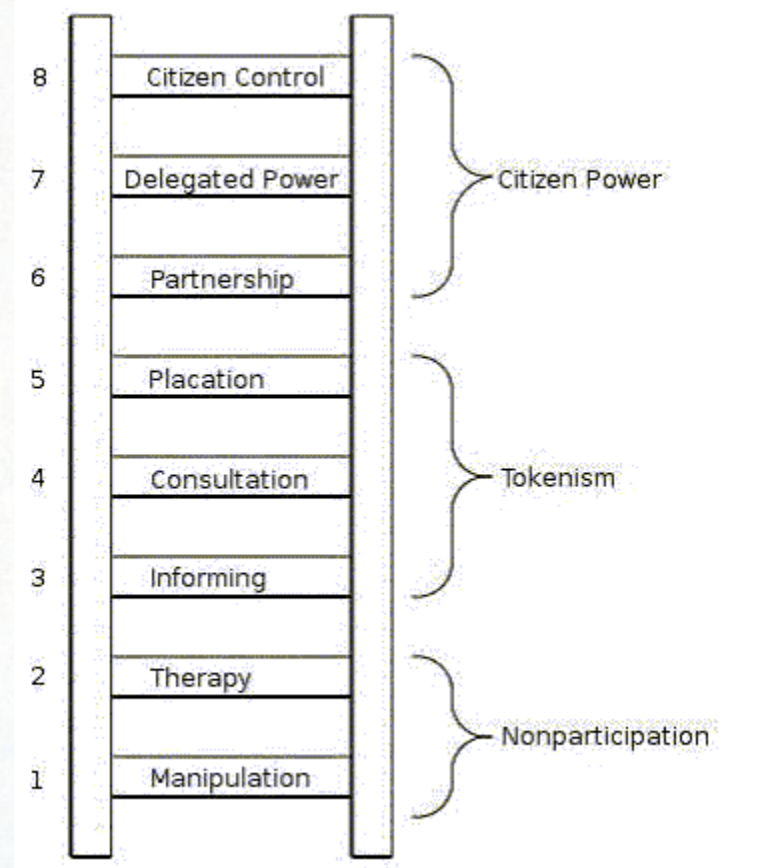

Bespreking onderzoeksvragen, zoek er een uit . Laat antwoorden op strookje achter?

- Geschikt voor A.O.? Zo nee wat wel?
- Zo ja hoe kan het dan beter geformuleerd worden?
- Welke deelvragen kunnen hierbij passen?
- En hoe zou opzet kunnen zijn?

Participatieladder (Arnstein, 1969)

In AO zijn er verschillende niveaus van participatie , toepassing

Wie zijn de participanten in deze onderzoeksopzet, plaats ze op de participatieladder.

Gebruik hiervoor eigen casus of voorbeelden uit vorige oefeningen.

Dataverzameling specifiek voor actieonderzoek:

- Alles wat handelen onderzoeker registreert (video/observaties/vragenlijsten/interviews,....)
- Alles wat effect van dat handelen op de betrokkenen heeft (resultaten/ video/observaties/vragenlijsten/interviews,....)
- Logboeken
- Reflectie op eigen handelen als onderzoeker + professional
- Membercheck

Wat betekent dit voor jou als begeleider?

Waar vooral op letten?

- Valkuilen
- Praktische tips
-

Opnieuw de thermometer

Evaluatie middels Vragen (lijst) aan deelnemers

- Wat maakt dat je nu een andere positie hebt op de thermometer?
- Waar moeten we meer van doen / wat vasthouden?
- Wat achter ons laten?
- Wat veranderen?

Jullie : bijwerken mindmap

Wij: De analyse van ons eigen
materiaal: logboek, vragenlijst,
observaties,...

- De volgende ronde.....

Geraadpleegde literatuur:

- Arnstein, S. (1969). "A ladder of Citizen Participation." JAIP 35(4): 216-224.
- Kemmis, S. (2009). What is to be done? The place of Action Research. Collaborative Action Research Network (CARN) Annual Conference. Athens.
- Lange, R. d., H. Schuman, et al. (2010). Praktijkgericht gericht onderzoek voor reflectieve professionals. . Leuven, Uitgeverij Garant.
- Lewin, K. (1946). "Action research and minority problems." Journal of Social Issues 2(4): 34-46.
- Migchelbrink, F. (2007). Actieonderzoek voor professionals in zorg en welzijn. Amsterdam, SWP.

-
- Ponte, P. (2002a). Onderwijs van eigen makelij: Actie-onderzoek in scholen en opleidingen. Baarn, Nelissen.
 - Ponte, P. (2002c). Actie-onderzoek door docenten: uitvoering en begeleiding in theorie en praktijk. Leuven Apeldoorn, Garant.
 - Ponte, P. (2006). Onderwijs van eigen makelij. Procesboek actieonderzoek in scholen en opleidingen. Soest,

Bedankt voor jullie aandacht !

J.vanswet@fontys.nl

a.vanzon@fontys.nl

